

FEC-JAARVERSLAG 2017

Versterking integriteit
financiële sector

Financieel
Expertise
Centrum

Voorwoord

Met genoegen kijk ik terug op een jaar van vruchtbare samenwerking in FEC-verband. De voortgang en de behaalde resultaten van het afgelopen jaar zijn alleen mogelijk geweest doordat alle FEC-partners, waarnemers en participanten hebben bijgedragen aan onze gezamenlijke ambities en doelstellingen, o.a. door het ter beschikking stellen van informatie, expertise en personele capaciteit aan het FEC en de FEC-eenheid.

In 2017 heeft het FEC weer een verdere ontwikkeling doorgemaakt door verbreding en verdieping van zijn activiteiten met nieuwe partners en door de verkenning van nieuwe wijzen van samenwerking. Ook zijn nieuwe ambities uitgesproken om de activiteiten op het gebied van terrorismefinanciering structureler op te pakken in FEC-verband. Samen met de partners uit de private sector zijn nieuwe thema's, trends en risico's in kaart gebracht en waar relevant, in gezamenlijke activiteiten opgepakt. Dit zijn mooie ontwikkelingen waarop we komend jaar willen voortgaan.

Volgens goed gebruik evalueren we in FEC-verband eens in de drie jaar de samenwerking als geheel en specifiek de werkprocessen aan de hand waarvan de informatie-uitwisseling plaatsvindt. Beide evaluaties zijn in 2017 uitgevoerd en worden in 2018 opgevolgd.

Ik nodig u graag uit tot het lezen van dit jaarverslag dat een weergave op hoofdlijnen biedt van de diverse activiteiten en resultaten die we met elkaar hebben ondernomen, respectievelijk bereikt. Dat alles met de doelstelling van het FEC in het achterhoofd, zijnde een bijdrage leveren aan de integriteit van de financiële sector en het tegengaan van financieel economische criminaliteit. Het was een druk jaar, waarin het nut van de FEC-samenwerking wederom is bewezen.

Groet,

Frank Elderson

Voorzitter FEC-raad

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Resultaten informatie-uitwisseling	3
2.1. FEC-signalen 2017	3
2.2. Kwaliteit van de FEC-signalen	4
2.3. FEC-informatieplatform	5
2.4. FEC-privacyplatform	5
3. Resultaten en voortgang van FEC-projecten en kennisdeling	6
3.1. Samenwerkend toezicht	6
3.2. Illegale Moneytransferkantoren	7
3.3. Facilitators / Veelplegers	7
3.4. Samenwerkingsverbanden	7
3.5. Trustkantoren	7
3.6. Terrorismefinanciering	8
4. Voortgang en resultaten FEC-PPS-Samenwerking	9
4.1. Risico's en trends uitwisselen	9
4.2. Wettelijke belemmeringen	9
4.2.1. Gebruik van informatie verkregen door rechtsvordering	9
4.2.2. Laboratoriumomgeving	10
4.2.3. Gezamenlijke brief Kaderwet Gegevensuitwisseling	10
4.3. Pilot Commercieel Vastgoed	11
4.4. Taskforce Terrorismefinanciering	11
4.5. Corruptie	11
5. Evaluatie convenant FEC 2014	11
6. Communicatieplatform	12

1. Inleiding

Het Financieel Expertise Centrum (FEC) is een samenwerkingsverband waarin autoriteiten met een toezicht-, controle-, vervolgings-, of opsporingstaak binnen de financiële sector participeren. Het FEC heeft als doel de integriteit van de financiële sector te versterken. De FEC-partners treden hierbij op als één overheid bij de bestrijding van financieel economische criminaliteit en niet-integer gedrag binnen de financiële sector. De drie kerntaken van het FEC zijn:

1. Structurele informatie-uitwisseling
2. Fungeren als een kenniscentrum
3. Het gezamenlijk oppakken van projecten t.b.v. de bevordering van de integriteit binnen de financiële sector.

Ook in 2017 lag het accent op informatie-uitwisseling. Er is daarnaast kennis uitgewisseld over een verscheidenheid aan onderwerpen waarbij aansluiting is gezocht bij de prioritering van de FEC-partners en de actualiteit. De FEC-partners, participanten en de actieve publiek-private samenwerking hebben dankzij de FEC-samenwerking resultaten geboekt die hebben bijgedragen aan het behalen van onze gezamenlijke doelstelling: het versterken van de integriteit van de financiële sector. In dit jaarverslag wordt inzicht gegeven in de voortgang en de resultaten die de FEC-partners in 2017 op de gezamenlijke FEC-activiteiten hebben behaald, zoals die beoogd waren in het Jaarplan 2017.

2. Resultaten informatie-uitwisseling

2.1 FEC-signalen 2017

De structurele uitwisseling van signalen kan worden gezien als de kerntaak van het FEC. De uitwisseling van gegevens over (actuele) ontwikkelingen en bedreigingen voor de integriteit van de financiële sector levert een essentiële bijdrage aan het behalen van de gezamenlijke doelstellingen, naast de rol die het vervult bij de uitvoering van de wettelijke taken van de afzonderlijke FEC-partners. De informatie-uitwisseling heeft in 2017 onder meer geleid tot strafrechtelijke-, fiscale- en toezichtinterventies. Op basis van de gezamenlijke informatiepositie worden de afzonderlijk door de FEC-partners te nemen interventies op elkaar afgestemd.

Een voorbeeld hiervan is het onderzoek van de AFM naar de integere bedrijfsuitoefening en/of de beheerste en integere bedrijfsvoering van een vermogensbeheerder. De AFM vroeg de FEC-partners om informatie die relevant kan zijn voor haar onderzoek. Door deze informatie-uitwisseling is aan het licht gekomen dat er reeds een fiscaal boekenonderzoek van de Belastingdienst liep bij deze vermogensbeheerder. Daarnaast was er een FIU-melding over deze vermogensbeheerder. De voorlopige bevindingen vanuit het onderzoek van de Belastingdienst bleken zeer relevant voor de AFM en DNB in het kader van de beoordeling van de integere en beheerste bedrijfsvoering. De Belastingdienst heeft namelijk geconstateerd dat de vermogensbeheerder betrokken is bij een fiscaal agressieve circulaire financieringsstructuur die enkel gericht is op het behalen van een fiscaal bronbelastingvoordeel maar die overigens geen economische betekenis heeft.

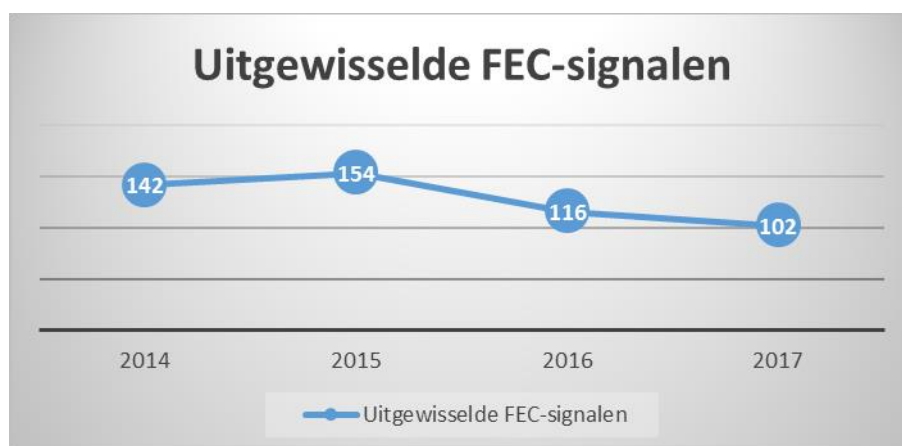
Naast bovenstaand voorbeeld hebben het afgelopen jaar diverse interventies plaatsgevonden bij verschillende instellingen naar aanleiding van informatie-uitwisseling in FEC-verband. De uitgewisselde signalen in 2017 hadden grotendeels betrekking op onderzoeken in het kader van integere en beheerste bedrijfsvoering, onderzoeken naar beleidsbepalers van financiële instellingen en strafrechtelijke delicten zoals witwassen, fiscale onderzoeken en illegale financiële activiteiten. Hoewel de hoeveelheid ingebrachte signalen iets gedaald is (102 signalen in 2017 t.o.v. 116 signalen in 2016), lijkt de complexiteit en de kwaliteit van de signalen te zijn toegenomen. Deze stelling is mede gebaseerd op het aantal data-rooms dat in 2017 heeft plaatsgevonden (zie paragraaf 2.2).

2.2 Kwaliteit van de FEC-signalen

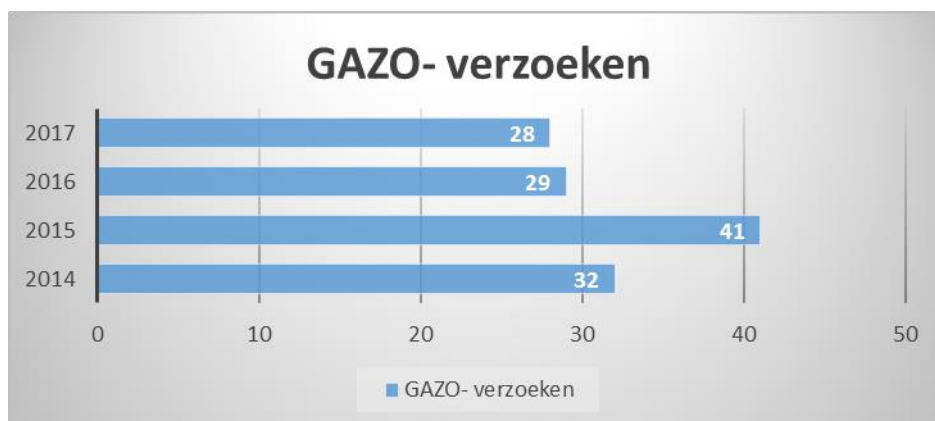
Het verhogen van de kwaliteit van de ingediende FEC-signalen was ook in 2017 één van de doelstellingen van het FEC. Met een kwalitatief goed signaal wordt bedoeld dat er een duidelijke meerwaarde voor de FEC-partners zit in het delen en ophalen van informatie bij overige partners en dat het ingebrachte signaal bijdraagt aan het behalen van de gezamenlijke doelstelling: het versterken van de integriteit van de financiële sector.

Kwaliteitsindicatoren FEC-signalen

Een indicator van de kwaliteit van FEC-signalen is het zogenoemde GAZO-verzoek (Geen Actie Zonder Overleg). Een GAZO-verzoek wordt gedaan als een FEC-partner actie wil ondernemen naar aanleiding van de ontvangen informatie vanuit een andere FEC-partner. Onderstaande grafiek is een weergave van het aantal GAZO-verzoeken inzake signalen die in 2014, 2015, 2016 en 2017 zijn ingediend. Ondanks de daling van het aantal signalen (grafiek1) is het aantal GAZO-verzoeken nagenoeg gelijk gebleven (28 GAZO-verzoeken in 2017 t.o.v. 29 in 2016).

Grafiek 1: uitgewisselde FEC-signalen

Grafiek 2: GAZO-verzoeken

Een andere indicator van de kwaliteit van FEC-signalen is de data-room. In een overleg dat data-room genoemd wordt, worden complexe en relevante signalen besproken en worden er tussen FEC-partners, waar mogelijk, afspraken gemaakt voor eventuele vervolgstappen. In het geval er voor een signaal geen dataroom is georganiseerd kan gesteld worden dat het signaal duidelijk is en niet al te complex, waardoor schriftelijke informatie-uitwisseling volstaat. In 2017 zijn 33 datarooms georganiseerd in 2016 waren dit er nog 25.

2.3 FEC-informatieplatform

Nieuwe werkwijze informatie-uitwisseling

De FEC-informatiegroep is operationeel verantwoordelijk voor de informatie-uitwisseling in FEC-verband. In 2017 is binnen het FEC informatieplatform ingezet op verhoging van de efficiëntie van het proces van informatie-uitwisseling. Hierbij wordt ingebrachte informatie zoveel mogelijk met alle partners gedeeld, zodat alle leden van de informatiegroep kunnen bepalen of een interventie door de eigen organisatie nodig en/of mogelijk is naar aanleiding van de verkregen informatie. Verder is geïnvesteerd in het beter inzichtelijk maken van de gezamenlijke workflow van het FEC-informatieplatform en zijn onder meer de benodigde documenten ten behoeve van de informatie-uitwisseling gestandaardiseerd ten behoeve van rapportages.

De integrale aanpak van de behandeling van signalen en de intensivering van de onderlinge samenwerking betaalt zich uit in de korte doorlooptijden, het sneller bij elkaar komen in een dataroom en ook het sneller terugkoppelen van de behaalde resultaten naar aanleiding van de informatie-uitwisseling. Sinds begin 2017 wordt op kwartaalbasis gerapporteerd over de voortgang en resultaten in de informatie-uitwisseling. In deze kwartaalrapportages worden niet alleen de cijfers en aantallen met betrekking tot de signalen opgetekend maar worden ook de resultaten beschreven die zijn behaald door de informatie uitwisseling binnen het FEC. Hierbij gaat het zowel om de korte termijn resultaten als de lange termijn resultaten.

2.4 FEC-privacy platform

Binnen het FEC-privacy platform wordt door privacy-experts van de FEC-partners kennis en expertise uitgewisseld op het gebied van (persoons-) gegevensuitwisseling, zodat informatie-uitwisseling binnen FEC-verband zorgvuldig en binnen de bestaande

wettelijke kaders plaatsvindt, en dat tijdig wordt geanticipeerd op wijzigingen in wet- en regelgeving. Tijdens de bijeenkomsten van het FEC-privacy platform in 2017 zijn relevante vragen, casuïstiek, nieuwe wet- en regelgeving en thema's besproken die spelen op het gebied van (persoons-) gegevensuitwisseling binnen het FEC-samenwerkingsverband. Zo wordt geanticipeerd op de gevolgen van de Algemene Verordening Gegevensverwerking en het voorstel voor de Kaderwet gegevensuitwisseling voor de samenwerking in FEC-verband. Ook wordt gewerkt door het FEC-privacy platform aan zogenoemde Privacy Impact Assessments.

Evaluatie FEC-Informatieprotocol 2014

Het FEC heeft in 2017 de driejaarlijkse evaluatie van het FEC-Informatieprotocol uitgevoerd met behulp van de medewerkers van het FEC de privacy-platform en FEC-Informatieplatform. Deze evaluatie is bedoeld om inzicht te krijgen in het functioneren van het FEC-Informatieprotocol en verbeterpunten te signaleren. De belangrijkste conclusie uit de evaluatie is dat het FEC-Informatieprotocol en bijbehorend proces als duidelijk, helder en zorgvuldig wordt ervaren en dat het naar tevredenheid werkt. Aanbevolen wordt dan ook om het FEC-Informatieprotocol als 'guidance' te blijven gebruiken bij de informatie-uitwisseling. Een van de aanbevelingen is om het FEC-Informatieprotocol en bijbehorende documenten te actualiseren en aan te passen aan nieuwe wet- en regelgeving, proces en werkwijze.

3. Resultaten en voortgang van FEC-projecten en kennisdeling

Hieronder volgt een overzicht van behaalde resultaten van het FEC op het gebied van projecten en kennisdeling.

3.1 Samenwerkend toezicht op fiscale risico's

Deelnemers: Belastingdienst, DNB, AFM

Het beoogde lange termijneffect van dit project is een adequate beheersing van fiscale risico's in de financiële sector als bijdrage aan het versterken van de integriteit van de financiële sector. Uit dit project is gebleken dat fiscale risico's relevant zijn voor het toezicht door zowel de Belastingdienst als DNB en AFM. Voor een effectieve (preventieve) aanpak van fiscaal niet integer gedrag is een ketenaanpak vereist, waarbij vroegtijdig signalen over niet integer of anderszins ongewenst fiscaal gedrag worden gedeeld. Het project samenwerkend toezicht op fiscale risico's heeft geleid tot een aantal aanbevelingen aan de FEC-partners die in 2017 zijn uitgevoerd. Deze bestonden uit: het vergroten van kennis over fiscale risico's bij de toezichthouders AFM en DNB, een preventieve aanpak door toezichtonderzoeken en repressieve aandacht voor dit thema door proactief signalen uit te wisselen in FEC-verband. In 2017 is naar aanleiding van diverse FEC-signalen waardevolle informatie uitgewisseld tussen Belastingdienst en toezichthouders over het fiscale gedrag van instellingen. Daarnaast heeft een selectie van medewerkers van de AFM toegang gekregen tot de digitale leeromgeving van de Belastingdienst. Voor medewerkers van DNB zal dit in het eerste kwartaal van 2018 worden gerealiseerd. In 2017 is zowel door DNB als door AFM ook een thematisch onderzoek gedaan naar fiscale risico's voor financiële instellingen en hun dienstverlening. Er kan worden gesteld dat er meer aandacht is gekomen voor fiscale risico's vanuit zowel prudentieel als integriteitsperspectief.

3.2 Illegale Moneytransferkantoren

Deelnemers: DNB, Nationale Politie, Belastingdienst, FIOD/AMLC, OM en FIU.

Van juni tot september 2017 is geïnventariseerd of en zo ja welke concrete signalen er zijn bij de afzonderlijke FEC-partners op het gebied van illegale money transfer-activiteiten. Binnen de opsporing is de term “underground banking” gebruikelijk. Om de signalen op dit thema te inventariseren én te onderzoeken of de gevonden casus zich lenen voor een gezamenlijke aanpak, zijn twee bijeenkomsten georganiseerd. Als gevolg van de kennisdeling in die bijeenkomsten is geconcludeerd dat er weliswaar signalen zijn, maar dat die onvoldoende aanleiding gaven voor een gezamenlijke aanpak in FEC-verband van illegale money transfer-activiteiten. Hoewel de signalen van illegale money transfer-activiteiten niet genoeg aanknopingspunten gaven voor een gezamenlijke aanpak in project-verband, kunnen deze signalen wel aanleiding zijn voor één of meer FEC-partners om op individuele basis nader onderzoek te doen. De projectbijeenkomsten over dit thema hebben ook geleid tot afspraken over het inbrengen van toekomstige signalen over illegale money transferkantoren in FEC-verband.

3.3 Facilitators/Veelplegers

Deelnemers: OM, FIU, FIOD, Belastingdienst, Politie, DNB, AFM

De FEC-partners beoogden in 2017 gezamenlijk beroepsfraudeurs te detecteren en daarvoor een integrale handhavingsaanpak op te stellen. In mei 2017 is een oproep gedaan aan de partners om de bij hen beschikbare informatie over veelplegers c.q. beroepsfraudeurs in te brengen als signaal. Op 12 april 2017 zijn de binnengekomen signalen tijdens een gezamenlijk bijeenkomst geïnventariseerd en besproken. Er is een vijftal signalen besproken door verschillende FEC-partners waarvan er vier zijn opgepakt en in meerdere datarooms behandeld. Een voorbeeld van een behaald resultaat in 2017 van deze bijeenkomsten is dat nader onderzoek uitwees dat een betrokken veelpleger een onherroepelijke meerjarig gevangenisstraf open had staan. Met deze wetenschap kon contact worden gelegd met de officier van justitie van het betreffende parket, waarna de veelpleger is aangehouden.

3.4 Samenwerkingsverbanden

Deelnemers: OM, FIU, FIOD, Belastingdienst, Nationale Politie, DNB, AFM, Justis en ICOV

Beoogd doel van dit project was om te onderzoeken of, en zo ja, hoe, de samenwerking tussen de samenwerkingsverbanden ICOV, FEC en de organisaties FIU-NL en Justis/Track te versterken. Hiertoe is verkend welke taken, kansen en mogelijkheden er voor verdere samenwerking en informatiedeling zijn. Dit heeft geleid tot concrete (hernieuwde) bilaterale samenwerkingsafspraken van Justis met ICOV en FIU-NL.

3.5 Trustkantoren

Deelnemers: OM, FIU, FIOD, Belastingdienst, Nationale Politie, DNB, AFM en BFT

Op de langere termijn wordt met het FEC-project Trust beoogd dat trustkantoren zichtbaar eigen verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot de risico-identificatie en -mitigatie in hun dienstverlening. Gezien de aard van dit project lag het betrekken van Bureau Financieel Toezicht (BFT) als partner voor de hand. In aansluiting op het verkennende project in 2016 zijn in 2017 de aanbevelingen uit deze verkenning uitgevoerd. Deze omvatten het nader uitwisselen van kennis over de trustsector, nadere samenwerking van BFT en FEC-partners bij de aanpak van illegale trustkantoren en de

mogelijkheden verkennen om gezamenlijk tot één beïnvloedingstrategie te komen, specifiek voor de trustsector. Aan de hand van concrete casuïstiek hebben verschillende projectbijeenkomsten en kennissessies geleid tot beter en meer inzicht in de trustsector van de betrokken partners. Die kennis heeft ertoe geleid dat partners hebben afgesproken om gezamenlijk hun kennis te bundelen in een risicomatrix die iedere partner kan gebruiken. Ook zijn verdere afspraken gemaakt over de inbedding en borging van kennisdeling binnen de betrokken FEC-organisaties.

3.6 Terrorismefinanciering

Deelnemers: OM, FIU, FIOD, Belastingdienst, Nationale Politie, DNB en AFM

De FEC-partners werken sinds 2014 samen in het kader van het thema Terrorismefinanciering (TF). De Douane, IND, AIVD en Belastingdienst/Toeslagen nemen deel aan dit project als FEC-participanten. In 2017 is ook het Bureau Financieel toezicht (BFT) toegetreden als FEC-participant. In vervolg op de activiteiten in 2016 zijn ook in 2017 financiële netwerken in kaart gebracht op basis van de ingediende FEC-signalen en de informatie van de FEC-partners en participanten over bekende natuurlijke en rechtspersonen die in verband kunnen worden gebracht met terrorisme. Waar daartoe aanleiding was, zijn interventiestrategieën opgesteld die kunnen zien op bijvoorbeeld vervolgonderzoeken (o.a. fiscaalrechtelijk, bestuursrechtelijk en strafrechtelijk).

Typologieën

Eén van de doelstellingen van het FEC-project TF is om aanzetten van typologieën van potentiële soorten terrorismefinanciering te formuleren. De FEC-partners willen hiermee een bijdrage leveren aan het tegengaan van financieren van terrorisme en aan het versterken van de integriteit van de financiële sector. In dat kader is dit jaar een dataonderzoek uitgevoerd dat tot stand is gekomen door samenwerking tussen de FEC-partners en private partijen in de financiële sector. Dit dataonderzoek is gebaseerd op statistische analyses. Er is voor het dataonderzoek uitsluitend geanonimiseerde data afkomstig van publieke partners gebruikt. In mei 2017 zijn de bevindingen van het dataonderzoek opgeleverd en gebundeld in een rapportage die is gedeeld met FEC-partners en de bij de samenwerking betrokken private partijen. Geconcludeerd is dat deze aanzet tot typologieën een goede eerste stap is, maar dat deze informatie voor de financiële sector nog beperkt bruikbaar is. Om dit onderzoek verder te brengen is eind 2017 een plan van aanpak opgesteld voor een vervolgonderzoek in de publiek-private samenwerking. Dit vervolgonderzoek wordt in 2018 uitgevoerd.

Vorbereiding Structurele inrichting TF

Op 1 december 2016 heeft de FEC-raad besloten om de werkzaamheden in het 'FEC-project TF' een structureel karakter te geven. Hiertoe is het huidige project met één jaar verlengd tot 1 juli 2018, waarna het structurele karakter gerealiseerd dient te zijn binnen de FEC-samenwerking. In 2017 zijn de uitgangspunten vastgesteld voor toekomstbestendige afspraken over informatie-uitwisseling, de huisvesting, bemensing en financiering.

Pilot Buitenlandse financiering (BF)

Vanaf 1 september 2017 is de pilot Buitenlandse Financiering van start gegaan. Deze pilot van één jaar is gericht op het in kaart brengen van de (van origine) buitenlandse financiering van non-profit instellingen (NPO's) waarvan één of meerdere betrokken partijen direct of indirect in verband kunnen worden gebracht met terrorisme of de financiering daarvan. Een dergelijke financiering van NPO's wordt vanwege de (al dan niet indirecte) relatie met subjecten die betrokken zijn bij terrorisme of de financiering daarvan als onwenselijk beschouwd. Hiermee wordt beoogd meer zicht te krijgen op buitenlandse financieringsstromen van non-profit organisaties en het analyseren van deze informatie door een multidisciplinair team. De FEC-partners werken in dit project samen met de FEC-participanten en andere relevante organisaties, waaronder gemeenten en enkele departementen. In 2018 worden de bevindingen en resultaten van dit project geëvalueerd.

4. Resultaten en voortgang van FEC-PPS-projecten en kennisdeling

Deelnemers: FEC-partners, NVB, ABN, ING, RABO, Volksbank (en bij 1 specifiek thema AEGON bank)

Hieronder volgt een overzicht van behaalde resultaten van het FEC op het gebied van projecten en kennisdeling in samenwerking met private partijen. Door samen te werken met partijen uit de private sector willen de FEC-partners gezamenlijk effectiever optreden tegen niet-integer gedrag in de financiële sector.

4.1 Risico's en trends uitwisselen

De FEC-partners en private partners (enkele grootbanken en de NVB) komen periodiek bijeen en wisselen onder de noemer "Keukentafel" de actualiteit, trends en risico's uit omtrent financieel economische criminaliteit. Aan de hand van deze kennisdeling worden afspraken gemaakt over eventuele vervolgvactiteiten zoals kennis-sessies en gezamenlijke projecten.

4.2 Wettelijke belemmeringen

In de praktijk blijkt dat er belemmeringen worden ervaren bij de FEC-PPS samenwerking, vooral wanneer de PPS-partners informatie willen uitwisselen met de publieke partners en vice versa. Door de FEC-PPS projectgroep Wettelijke Belemmeringen zijn de volgende onderwerpen nader beschouwd:

- a. De vermeende onverenigbaarheid tussen de geheimhouding van vorderingen door het Openbaar Ministerie (OM) en opsporingsdiensten enerzijds en de verplichtingen van banken, als gevolg van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), anderzijds.
- b. Een onderzoek doen naar de resultaten die behaald kunnen worden wanneer er geen beperkingen zouden bestaan voor informatie-uitwisseling tussen publieke en private partijen door het creëren van een laboratoriumomgeving.
- c. Het opstellen van een concept-wetgevingsbrief met hierin de wensen met betrekking tot de kaderwet gegevensuitwisseling samenwerkingsverbanden.

4.2.1. Gebruik van informatie verkregen door rechtsvordering

Er is door de FEC-PPS projectgroep wettelijke belemmeringen ingezoomd op de vermeende onverenigbaarheid tussen de geheimhouding van vorderingen door het Openbaar Ministerie (OM) en opsporingsdiensten enerzijds en de verplichtingen van

banken, als gevolg van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), anderzijds.

Dit heeft geresulteerd in notitie waarin door het Openbaar Ministerie en met nauwe afstemming met De Nederlandsche Bank uitleg wordt gegeven hoe banken moeten handelen wanneer zij een rechtsvordering ontvangen. Dit standpunt is vervolgens met de andere betrokken FEC partners afgestemd en voorgelegd aan de banken. Er wordt door de betrokken partijen naar gestreefd om de notitie het stempel van gezamenlijk FEC-PPS product te geven.

4.2.2. *Laboratoriumomgeving*

Aan de FEC-PPS samenwerking ligt onder meer de gedachte ten grondslag dat publieke en private partijen in verschillende mate en vanuit verschillende invalshoeken, direct of indirect over informatie beschikken die relevant is voor het tegengaan van strafbaar of niet integer gedrag binnen de financiële sector.

Door het inrichten van een zogenoemde laboratorium-omgeving voor analyse doeleinden/ wetenschappelijk onderzoek, is in 2017 onder speciale randvoorwaarden tussen de FEC-PPS partners informatie uitgewisseld over casuïstiek rondom het thema commercieel vastgoed. Dit alles met als doel om te toetsen of het bijeenbrengen van publieke en private kennis en informatie inderdaad relevant is voor het tegengaan van strafbaar of niet integer gedrag binnen de financiële sector. Deze informatie-uitwisseling is uitsluitend gebruikt voor de onderzoeks-doelstelling van het project. De informatie is door geen van de deelnemers aan het project voor andere doeleinden gebruikt.

Tegen deze achtergrond heeft de projectgroep in 2017 twee Lab-bijeenkomsten georganiseerd. Uit die bijeenkomsten is niet gebleken dat er uit de besproken casuïstiek generieke soorten informatie te benoemen zijn die een structurele uitwisseling tussen publieke en private partijen kan onderbouwen. Wel is gebleken dat er op het gebied van kennisdeling nog stappen gezet kunnen worden.

Betrokken partijen zijn nog onvoldoende op de hoogte van bestaande mogelijkheden tot kennisvergaring onderling en met name welke informatie relevant kan zijn voor de andere partners. Verder is geconstateerd dat deze door experts bemande kennisbijeenkomsten meerwaarde hebben voor betrokken en voortzetting verdienen in 2018 omdat deze bijdragen aan een beter zicht in elkaars activiteiten en beschikbare informatie en expertise. Dat draagt uiteindelijk bij aan betere detectie en aanpak van vermoedens van niet integer gedrag op het gebied van commercieel vastgoed.

4.2.3. *Gezamenlijke brief Kaderwet Gegevensuitwisseling*

Een ander resultaat in het kader van het project wettelijke belemmeringen is de gezamenlijke brief die de FEC-PPS partners medio 2017 hebben gestuurd naar de Minister van Veiligheid en Justitie (met een kopie aan de Minister van Financiën). In deze brief is benadrukt dat door de FEC-PPS samenwerking gehecht wordt aan de totstandkoming van een Kaderwet Gegevensuitwisseling Samenwerkingsverbanden. Het doel van de kaderwet is het wegnemen van knelpunten die optreden bij de gegevensverwerking binnen een samenwerkingsverband. Inmiddels ligt er een concept wetsvoorstel Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden (WGS). De FEC-PPS

brief heeft aanleiding gegeven voor een verdere verkenning van de mogelijkheden die het wetsvoorstel WGS kan bieden voor de FEC-(PPS-) samenwerking.

4.3 Pilot Commercieel vastgoed

De FEC-PPS-partners zijn in 2017 verder gegaan met de opdracht om te onderzoeken hoe informatie-uitwisseling bij mogelijke fraude bij commercieel vastgoed kan bijdragen aan het tegengaan van strafbaar of niet integer gedrag binnen de financiële sector. Ten behoeve hiervan is een verlengd ‘Convenant pilot commercieel vastgoed’ opgesteld. De informatie wordt uitgewisseld met als doel strafbare of niet integere gedragingen op te kunnen sporen en aan te kunnen pakken om op deze wijze een essentiële bijdrage te leveren aan een zo optimaal mogelijke vervulling van de wettelijke taken van de FEC-partners en Private Partijen. In 2017 zijn enkele signalen uitgewisseld in het kader van commercieel vastgoed en zijn “fenomenen” besproken van opvallende ontwikkelingen en casuïstiek in de vastgoedsector. Door de bundeling van de diverse perspectieven en de kennis van de experts van de FEC-PPS-partners wordt kennis en expertise vergroot. Evenzo blijkt het belangrijk voor partners om met elkaar in contact te blijven over dergelijke ontwikkelingen op een zo actueel integriteitsthema.

4.4 Taskforce Terrorismefinanciering

In het FEC Jaarplan voor 2017 is vastgelegd dat in het kader van het FEC project Terrorismefinanciering een verkenning plaatsvindt naar de wijze waarop banken en FEC-partners kunnen samenwerken om vroegtijdig signalen van terrorismefinanciering te detecteren. Een nauwere samenwerking tussen de publieke en de private partijen is nodig om terrorismefinanciering efficiënter en effectiever te bestrijden. Deze verkenning heeft in 2017 geleid tot de start van de pilot ‘Taskforce Terrorismefinanciering’: een samenwerking tussen publieke partijen (en enkele private partijen) waarbij binnen de wettelijke kaders informatie wordt gedeeld en geanalyseerd. Deze publiek-private samenwerking is vastgelegd in een convenant en betreft een pilot met een looptijd van één jaar. In 2018 zullen de bevindingen van de samenwerking op dit thema worden geëvalueerd.

4.5 Corruptie

Beoogd doel van dit project was om samen met de FEC-partners en de private partners de bewustwording van corruptierisico's te vergroten, tijdige detectie van corruptie en het bespreekbaar maken van corruptiesignalen en trends te bevorderen. FIOD, OM en de betrokken banken zijn in 2017 op zoek gegaan naar de mogelijkheden om hierin gezamenlijk op te trekken. Daarbij werd verkend hoe *Intelligence Sharing*, monitoring en spreken over cultuur & ethische dilemma's van toegevoegde waarde kan zijn voor ieders organisatie. Dit project loopt door in 2018.

5. Evaluatie Convenant FEC 2014

In opdracht van de waarnemers (minJ&V en Minfin) werd in 2017 een evaluatie van de FEC samenwerking uitgevoerd. Dit is een driejaarlijkse verplichting, die voortvloeit uit de afspraken die zijn opgenomen in het FEC-convenant met als doel de samenwerking in FEC-verband te onderzoeken en daarbij succes- en faalfactoren te identificeren, knelpunten te signaleren om uiteindelijk aanbevelingen te formuleren die toekomstige samenwerking verder te kunnen verbeteren. Het evaluatieonderzoek dat plaatsvond aan de hand van interviews met betrokkenen bij de FEC-samenwerking is in 2017

afgerond. In de loop van januari 2018 wordt de eindrapportage gepresenteerd en de resultaten en aanbevelingen hiervan worden daarna in de verschillende FEC-gremia besproken. Geconcludeerd kan worden dat het evaluatierapport een positief beeld geeft over de aard en wijze van de samenwerking in FEC-verband en dat het geen aanleiding geeft tot aanpassing van het convenant.

6. FEC-Communicatieplatform

In 2017 heeft het FEC-Communicatieplatform, dat bestaat uit communicatieadviseurs van de diverse FEC-partners, periodiek contact gehad ten behoeve van een consistente en gezamenlijke FEC-communicatiestrategie over de verschillende thema's. Het periodieke contact in het FEC-communicatieplatform is van belang gebleken bij het maken en houden van de verbinding tussen de verschillende FEC-partners. In 2017 lag het accent op het inzichtelijk maken van resultaten vanuit de informatie-uitwisseling. Dit heeft o.a. geleid tot toelichtende verhalen in de kwartaalrapportages over FEC signalen.